

Урочисте засідання з нагоди Дня науки, яке відбулося в Національній філармонії України за участю відповідальних працівників Кабінету Міністрів України, Національної та галузевих академій наук, наукових установ та вищих навчальних закладів, народних депутатів України, видатних учених, представників засобів масової інформації, стало завершенням низки масштабних заходів у рамках Фестивалю науки.

Як зазначив у своєму вітальному виступі перший заступник міністра освіти і науки Андрій Гуржій, сьогодні уряд вважає розвиток науки та освіти своїм пріоритетним завданням. Тому, в першу чергу, робить кроки, спрямовані на вирішення проблем фінансового та матеріально-технічного забезпечення науки. Так, у 2007 році на науку передбачено виділити більше 2,4 млрд грн. Із загального фонду державного бюджету близько 250 млн грн спрямовуються на капітальні витрати для розвитку матеріально-технічної бази наукових установ,



Академік НАН України Б.Є. Патон і професор Лейн Хордайк  
*Фото Є. Чорного*

з яких 135 млн грн буде витрачено на придбання новітнього наукового обладнання.

Однак ефективне використання сучасних наукових відкриттів неможливе без тісної взаємодії науки і суспільства. А. Гуржій закликав науковців активніше лобювати інтереси науки в суспільстві, надавати громадянам вичерпну, актуальну інформацію про стан і перспективи як української, так і світової науки.

## НАУКА ЯК РУШІЙНА СИЛА ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА

### Промова президента Національної академії наук України академіка НАН України Б.Є. ПАТОНА на урочистому відкритті Всеукраїнського фестивалю науки

Урочисте засідання, колеги, поважні гості!

Сердечно вітаю всіх вас з відкриттям першого Всеукраїнського фестивалю науки.

Проведення фестивалів науки вже давно стало традиційним у багатьох провідних країнах. Минулого року такий фестиваль вперше був проведений у Російській Федерації. І слід відзначити важливу роль у цій справі, так само як зараз в Україні, Британської ради.

Започаткування Фестивалю науки в Україні, безумовно, сприятиме популяризації

досягнень вітчизняної науки, посиленню її зв'язків з виробництвом, зростанню інновацій в економіці, інших сферах суспільної діяльності.

Наука сьогодні — рушійна сила прогресу людства. Результати новітніх досліджень учених кардинально впливають на розвиток промисловості і енергетики, транспорту і зв'язку, медицини і сільського господарства. Вони крок за кроком роблять наше життя досконалішим і комфортнішим. За всіма науковими новаціями і технологічними розроб-

ками, які з часом стають невід'ємною частиною нашої роботи і побуту, криється титанічна праця вчених, інженерів і виробників.

Завдяки невтомній творчій діяльності вчених Національної академії, галузевих академій наук, вищих навчальних закладів наша держава зберегла свій науковий потенціал і посідає гідне місце у світовому науковому співтоваристві. Наука в Україні охоплює практично всі напрями сучасних знань в природничих, технічних і соціогуманітарних сферах. Широке міжнародне визнання мають роботи наших математиків. Фундаментальні результати отримано в галузі інформатики, зокрема в теорії побудови нових інтелектуальних інформаційних технологій і систем, у розробці принципів розумної поведінки кібернетичних пристроїв, у створенні складних людино-машинних комплексів. Наукові дослідження українських учених з фізики наднизьких температур, зокрема, з ядерного магнетизму, кінетики квантових ефектів, електронних систем, що локалізовані над рідким гелієм, в останні роки певною мірою визначають світовий рівень досліджень у цій галузі. Помітно розширилися дослідження з нанофізики та наноелектроніки. Підтримується високий рівень досліджень у багатьох напрямках матеріалознавства. Світовий пріоритет набули дослідження вітчизняних науковців в галузі молекулярної фізіології, а також кріобіології та кріомедицини.

Значну увагу наші вчені приділяють і розвитку інноваційної діяльності. Зазначу, зокрема, що вже протягом декількох останніх років в Національній академії наук здійснюється конкурсний відбір перспективних науково-технічних розробок, які закладаються в основу серйозних інноваційних проєктів. І ми вже маємо вагомий результат практичної реалізації таких проєктів із значним економічним та соціальним ефектом. Приємно відзначити й те, що цього року на державному рівні запроваджено реальний механізм державної підтримки інвестиційно-інноваційних проєктів і передбачені для цього необхідні кошти з державного бюджету.

Ще про одну особливість розвитку науки в Україні. Всі ми добре розуміємо, що наука — це явище інтернаціональне і що дуже важливе значення має розширення міжнародних наукових зв'язків. Слід зазначити, що українські вчені останнім часом успішно інтегруються у міжнародне наукове співтовариство. Свідченням цього є постійно зростаюча кількість спільних наукових проєктів, активна участь у міжнародних наукових програмах та діяльності міжнародних наукових центрів.

Шановні колеги! Всім присутнім добре відомі проблемні питання, які вже протягом тривалого часу існують у науковій сфері України. Це, насамперед, — недостатній обсяг фінансування, старіння наукових кадрів, зношеність матеріально-технічної бази досліджень тощо. І зрозуміло, що розв'язання всіх цих та інших проблем залежить не тільки від самої науки, а від ставлення до неї суспільства.

Наше сьогоденне свято пов'язано, насамперед, з цією важливою проблемою. А саме — з взаємовідносинами науки і суспільства, формуванням наукового світогляду громадян. Демонструючи суспільству наукові досягнення і перспективи подальшого розвитку творчого пошуку ми, безумовно, чекаємо і зворотного зв'язку, особливо з боку допитливої молоді, яка завтра прийде в науку і продовжить подвижницький шлях учених старших поколінь.

Саме тому Національна академія наук разом з Міністерством освіти і науки ініціювала, починаючи з поточного року, регулярне проведення Всеукраїнських фестивалів науки, яке було підтримано урядом нашої держави. Нам дуже приємно, що цей Фестиваль щороку співпадатиме з професійним святом працівників наукової сфери — Днем науки, встановленим Указом Президента України.

Дозвольте відкрити перший Всеукраїнський фестиваль науки і побажати всім учасникам приємного спілкування із світом сучасних і майбутніх знань, а молодим дослідникам знайти своє місце в науці.